

ÀRAB

TERRITORIS ON ES PARLA

L'àrab és originari de la península aràbiga, i amb l'expansió de l'imperi islàmic es va exportar a altres territoris: Síria, Iraq, Egipte i nord d'Àfrica. Actualment és la llengua oficial o cooficial d'estats de l'Àfrica i del Pròxim Orient com el Marroc, Algèria, Mauritània, Tunísia, Líbia, Egipte, Sudan, Djibouti, Somàlia, Aràbia Saudita, Kuwait, Bahrain, Qatar, la Unió dels Emirats Àrabs, Oman, Iemen, Jordània, Síria, Iraq, el Líban i Palestina. També el parlen els palestins i els ciutadans àrabs de l'Estat d'Israel. També hi ha parlants d'àrab a àrees adjacents a les esmentades: al sud de l'Iran (el Khuzestan), algunes comunitats d'Afganistan (Balkh), a l'Uzbekistan i al sud de Turquia. També a Nigèria, al Níger, a Mali, al Txad, a Xipre i a Malta es parlen variants de l'àrab (a Malta, les llengües romàniques han diferenciat el maltès de les altres variants d'àrab). A Catalunya, la majoria de parlants àrabs vénen del Marroc.

DIVERSITAT INTERNA/ VARIACIÓ GEOGRÀFICA

El domini lingüístic de l'àrab sol dividir-se en dues àrees geogràfiques: el Mašriq ('lloc per on surt el sol') inclou els dialectes parlats a l'est (Egipte, Sudan, Síria, el Líban, Jordània, Palestina, Iraq i tots els països de la península aràbiga). En segon lloc, al Magrib ('lloc per on es pon el sol') integra les variants parlades a l'oest (Marroc, Mauritània, Tunísia, Algèria, el Sàhara i Líbia). És difícil que hi hagi intercomprensió entre els parlants d'aquestes variants dialectals, especialment entre les zones del Mašriq i del Magrib. Tot i així, els parlants d'àrab escolaritzats en aquesta llengua comparteixen un registre anomenat àrab estàndard modern, i és el que es difon als mitjans de comunicació.

NOMBRE APROXIMAT DE PARLANTS AL MÓN

El conjunt de varietats de l'àrab té més de 250 milions de parlants. L'àrab marroquí (també anomenat darija) té uns 20 milions de parlants.

ESTATUS JURÍDIC I DE FACTO

El territori àrab es troba en una situació de diglòssia en la qual el registre de major prestigi és l'àrab estàndard modern (que és el que es difon als mitjans de comunicació, a l'escola ,etc.), el registre col·loquial és la varietat dialectal parlada a cada territori i no gaudeix d'estatus institucional, i l'àrab clàssic és el que es fa servir en l'àmbit religiós.

FILIACIÓ

Família afroasiàtica – branca semítica – grup semític de l'oest (com l'hebreu)

ESTATUS oralitat / escriptura

L'àrab (o la varietat clàssica de l'àrab) és una llengua amb una llarga tradició escrita. El sistema d'escriptura de l'àrab s'anomena alifà, i s'escriu de dreta a esquerra. És un tipus d'escriptura lligada, cursiva, i per això les grafies poden canviar una mica en funció de la posició que ocupen dins la paraula i de les grafies adjacents. Excepte en textos infantils o per aprenents o a l'Alcorà, les vocals curtes no s'escriuen, sinó que es dedueixen del context. El nom de la llengua àrab, en alifà, s'escriu així: العربية.

TRETS FORMALS BÀSICS

Fonètica:

1. En àrab no hi ha els sons de *p* i de *g*, per tant hi pot haver confusió dels sons amb els de *b* i *k* respectivament.
2. En àrab no existeixen els sons com els que representen les grafies <ny> i <ll> i per això poden tenir problemes per pronunciar-los.
3. Encara que en certs contextos en àrab es pronuncien els sons de *e* i de *o*, el sistema vocàlic de l'àrab consta només de les vocals *a*, *i* i *u*. Per tant,

poden tenir dificultats de producció de la e oberta i tancada, que es pronuncien com una i, o confusió de o per u. Poden pronunciar, per exemple, *girmans* en lloc de *germans*.

Morfosintaxi

1. L'equivalent a l'article definit del català (el, la), en àrab es marca amb un morfema lligat a la paraula, i en canvi no es marca la indefinitud (un, una, etc.). És per això que poden tenir dificultats per posar l'article en català, o bé poden ometre'l.
2. L'article definit de l'àrab no canvia en funció del gènere o del nombre, i per aquest motiu, en parlar català, poden tenir dificultats a l'hora de fer-lo concordar amb el nom. És possible que diguin, per exemple, *el dent* o *la sofà*.
3. A causa de la gramàtica de l'àrab, que com el llatí té casos (les paraules canvien depenent de la seva funció sintàctica), els parlants poden elidir algunes preposicions, sobretot *de*.
4. En àrab hi ha grups de noms que són sempre femenins, per exemple els que designen parts del cos dobles (*ulls, orelles, peus*, etc.). Per tant, és possible que en parlar en català tendixin a concordar en femení els noms que etiqueten aquestes realitats.
5. En àrab, els possessius són morfemes que van sufixats al nom que es refereix a allò posseït. Per tant, en parlar català poden col·locar l'adjectiu *teu, teva* etc. darrere del nom i generar sintagmes com *el bolígraf teu* en lloc de *el teu bolígraf*.
6. En àrab el verb marca més l'aspecte (és a dir, si l'acció és acabada o no) que no pas el temps. Com que el sistema de català és més ric respecte a l'expressió del temps, hi pot haver una generalització del present i una forma adverbial per evitar confusions (poden construir oracions com *ahir vaig al museu* en lloc de *vaig anar al museu*).
7. En àrab, normalment el subjecte va darrere del verb, per això hi pot haver inversió del subjecte quan parlen català (poden posar-lo darrere del

verb). Aquest fenomen es dona més en les varietats àrabs de l'est que no pas a la zona del Magrib.

8. En àrab, quan el subjecte segueix el verb, el verb apareix sempre en singular. Per això poden no fer concordar el subjecte i el verb en nombre i dir oracions com *ara ve els teus amics a casa aquest vespre.*
9. L'àrab utilitza un tipus de construcció oracional sense verb, que corresponen a les nostres atributives (*ser, estar*), locatives (*ser a*), existencials (*haver-hi*) i possessives (*tenir*). Per tant, hi pot haver omissió dels verbs catalans d'aquestes oracions (com *ser* o *estar*), o confusió i substitució (de *tenir* per *ser*, per exemple).

LLENGUA I INTERACCIÓ SOCIAL

hola	marḥaban!	gràcies	šukrān!
com estàs?	kayfa hāl?	d'acord	wāfiq!
bon dia	šabaḥ an-nūr!	perdó	afwān
bona nit	layla sa'īda!	si us plau	min faḍlik
adéu	ma'salāma!		

LÈXIC

Algunes realitats són anomenades de manera diferent en àrab i en català. Aquí recollim alguns exemples de camps semàntics bàsics:

Termes de parentiu

En àrab i en català hi ha diferències en la categorització dels termes de parentiu. Aquí reproduïm l'exemple de 'tia' i 'oncle', que reben noms diferents segons si són de la branca paterna o materna:

oncle patern	‘amm
tia paterna	‘amma
oncle matern	hāl
tia materna	hāla

L'expressió del temps

En àrab coexisteixen dos tipus de calendari: el gregorià (que correspon al que utilitzem en països del nostre entorn europeu) i el musulmà. En els territoris de parla àrab s'utilitzen tots dos (no hi ha equivalències entre els mesos de l'un i de l'altre, ja que el calendari musulmà depèn dels cicles de la lluna i els mesos no tenen exactament la mateixa durada).

Calendari gregorià (Magrib)	Calendari musulmà
yanāyr	mharram
fabrāyr	safar
mārs	rabiu al-awal
abrīl	rabiu az-zani
māyū	jumada al-awal,
yūniyū	umada az-zaniyat
yūliyū	rajab
agustus	ša'ban

sabtambar	ramadà (mes del dejuni)
iktubir	šawāl
nufimbir	du al-k'idat
dīsambar	du al-hijjat (mes de la peregrinació)

Sistema numeral

Com en català, el sistema numeral de l'àrab és de base deu, és a dir, cada nombre es correspon a un mot diferent fins al deu, i els següents s'expressen mitjançant diverses operacions:

1	wāḥid	7	sab'a
2	itnān	8	tamāniya
3	tlāta	9	tis'a
4	arba'a	10	'ašra
5	ḥamsa	20	'ašrun
6	sitta	100	mia

Els dies de la setmana es relacionen amb els numerals (per exemple, diumenge s'anomena yawm al-ahḥad, que literalment vol dir 'dia el primer'), excepte el divendres, que vol dir 'reunir-se', i dissabte, que és un préstec de l'hebreu. També els mesos de l'any poden anomenar-se mitjançant els números, amb l'expressió que equivaldria a 'mes u, mes dos, mes tres, etc.'. En àrab els numerals cardinals tenen distinció de gènere, i se situen a l'esquerra del nom. Concordeu en nombre i casos diferents segons la desena de què formen part.

ESTATUS CULTURAL DE LA LLENGUA

L'àrab és la llengua de l'islam, però no les varietats parlades a les zones arabòfones, sinó l'àrab clàssic, que es considera un model de llengua. Així doncs, l'Alcorà és el llibre sagrat, i la varietat d'àrab en què està escrit l'Alcorà només es conserva en usos religiosos. Els primers textos escrits en àrab són del segle VI, però se suposa que la llengua ja existia abans. No hi ha documents anteriors perquè la cultura era fonamentalment de transmissió oral, almenys fins a la reconstrucció de l'Alcorà (finals del s.VII). Hi ha mostres de literatura àrab molt antigues, preislàmiques, però el document escrit que suposa el punt definitiu de fixació de la llengua literària és l'Alcorà. A mesura que l'islam és implantat en diversos territoris, també s'hi conrearà literatura en llengua àrab, i, a causa de la gran extensió territorial, el nombre d'autors i obres fins a l'actualitat és molt nombrós.

RECURSOS SOBRE LA LLENGUA DISPONIBLES A BARCELONA

- Màster de Món àrab i Islàmic (Universitat de Barcelona). <http://www.ub.edu/mai/ca/inici/>
- Serveis lingüístics de la Universitat de Barcelona. Cursos d'àrab. <http://www.ub.edu/multilingua/>
- Màster d'estudis àrabs contemporanis (Universitat Autònoma de Barcelona). <http://pagines.uab.cat/meac/ca>
- UAB Idiomes: cursos d'àrab. <http://www.uab.cat/web/cursos-d-idiomes/preguntes-mes-freqüents/formacio-i-certificacio/cursos--1196343245535.html>
- EOI Drassanes: cursos d'àrab. <https://www.eoibd.cat/idiomes/arab/>
- Centre Euro Àrab de Catalunya. Espai Ali Bei: entitat que uneix persones d'origen àrab i europeu. http://www.bcn.cat/barcelonainclusiva/es/fitxa_centre_euro_arab_de_catalunya_537.html
- Orquestra àrab de Barcelona. <http://www.orquestraarabdebarcelona.com/>

- Biblioteca Sant Pau – Santa Creu: secció especialitzada en el món àrab. <http://ajuntament.barcelona.cat/biblioteques/bibsanpau/ca/canal/mon-arab>

BIBLIOGRAFIA

Ethnologue – Arabic (consulta: octubre 2016) (www.ethnologue.com)

(<http://www.udg.edu/projectesbiblioteca/GaliSalut/Materials/Recursosperllengues/Arab/tabid/19355/language/ca-ES/Default.aspx>)

GALI-Salut : Materials – Recursos per llengües – l'àrab (consulta: octubre 2016)

<http://www.udg.edu/projectesbiblioteca/GaliSalut/Materials/Recursosperlleng%C3%BCes/tabid/19322/language/ca-ES/Default.aspx>

Sánchez, R. (2002): *L'àrab. Estudi comparatiu entre la gramàtica del català i la de l'àrab*. Generalitat de Catalunya, Departament de Benestar Social: Barcelona

INFORMANTS: YS, AS

Material elaborat per Linguapax amb el suport de:

